

Handläggare: Liselotte van den Tempel
Tfn: 08-50809245

Norrmalms stadsdelsnämnd

Strategi för Stockholms vattenarbete 2004-2015 - yttrande till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
Stadsdelsdirektör

Yngve Lindström
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder med anledning av ett förslag till strategi för Stockholms vattenarbete.

De flesta av förslagen till åtgärder faller utanför förvaltningens ansvars- och kompetensområde. Förvaltningen stöder dock i huvudsak förslagen till mål och åtgärder i strategin. Insatserna är ännu inte kostnadsberäknade. Förvaltningens nuvarande budgetramar medger inte ökade driftskostnader. Det är därför angeläget att resurser tillskapas för att åtgärderna ska kunna realiseras. Ett gemensamt förhållningssätt för förvaltningar och bolag och en långsiktig planering är en förutsättning för vattenarbetet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljö- och planeringsavdelningen.

Bakgrund

Arbetet med ett nytt vattenprogram *Vattenprogram för Stockholm 2000* har pågått sedan 1999. Vattenprogrammet består av tre delar. Första delen är en redovisning av tidigare genomförda åtgärder t.o.m. år 1999. Den andra delen består av en mycket gedigen

kunskapssammanställning av Stockholms sjöar och vattendrag och utgör ett faktaunderlag för strategin för Stockholms vattenarbete, vilken är den tredje och avslutande delen i revideringen av vattenprogrammet.

En särskilt tillsatt strategigrupp med representanter från Stockholms förvaltningar och bolag har tagit fram föreliggande förslag till *Strategi för Stockholms vattenarbete 2004-2015*, som är rapport 3 för *Vattenprogram för Stockholm 2000*. Stadsdelsförvaltningarna har varit representerade genom miljösamordnaren i Farsta stadsdelsförvaltning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden är samordningsansvarig och har skickat ärendet på remiss för yttrande senast den 3 september 2004.

Vattenprogrammet omfattar stadens sjöar och vattendrag, Östra Mälaren och Saltsjön men inte dricksvattnet. De främsta vattenproblemen i staden härrör sig från dagvattnet som innehåller gödande ämnen och miljögifter. Vattenvårdsarbetet inriktar sig inte bara på åtgärder för sjöar utan på hela tillrinningsområden.

Syftet med strategin är att den ska underlätta de val som måste göras vid planeringen av stadens vattenarbete. Viktiga utgångspunkter har varit EG:s ramdirektiv för vatten samt nationella, regionala och lokala miljömål.

De övergripande målen i strategin har utarbetats främst med hänsyn till EG:s ramdirektiv för nationella miljökvalitetsmål för vatten. År 2015 ska medlemsländerna ha uppnått en god ekologisk status för sina vattenområden. För att uppnå detta har ett antal mål och delmål identifierats, vilka ska vara möjliga att mäta och följa upp. (Målen finns redovisade på sidorna 12-13 i rapporten *Strategi för Stockholms vattenarbete 2004-2015*, bilaga 1).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har samordningsansvaret för vattenprogrammet i Stockholm. Projektgruppen föreslås att även i fortsättningen förvalta vattenprogrammet och strategin för Stockholms vattenarbete. Därutöver föreslås att en styrgrupp med högre chefstjänstemän från stadens förvaltningar och bolag tillsätts, vilket skulle underlätta genomförandet av strategin. Avsikten är att en gemensam rullande treårsplan ska upprättas för vattenarbetet. Inga åtgärder är i dag kostnadsberäknade men de ekonomiska förutsättningarna i det fortsatta arbetet kommer fortsättningsvis att bedömas.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill endast ha synpunkter på strategiarbetet. De två ovan nämnda tidigare rapporterna utgör underlagsmaterial för strategin och de har rapporterats i kommunfullmäktige utan föregående remissförfarande i april 2001.

I ett samarbete stadsdelsförvaltningarna emellan har allmänna synpunkter på förslaget tagits fram. Synpunkter från Norrmalms stadsdelsförvaltning rör de vattenområden, vilka gränsar till Norrmalms stadsdelsområde.

Stadsdelsförvaltningarnas gemensamma allmänna synpunkter

Ansvarsfrågan

Ansvarsfrågan kring skötselgränser för vattenområden är idag otydlig. Trots skötselplaner och ansvarsfördelning råder det i vissa fall oklarheter över ansvaret för skötseln vid strandnära lägen i zonen mellan fritt vatten och land. Frågan bör lyftas inom staden och behandlas så att inga oklarheter ska råda vem som gör vad vid skötseln.

Gemensamma förhållningssätt

Stadsdelsförvaltningarna vill understryka vikten av att vattenvårdsarbetet sker i nära samverkan med stadens invånare både vad gäller lättillgänglig information och fora för att ta emot synpunkter från allmänheten. Eftersom vattenarbetet är långsiktigt krävs också en för förvaltningar och bolag gemensam långsiktig åtgärdsplan.

Faktaunderlag

Stadsdelsförvaltningarna vill berömma arbetet med att ta fram ett mycket gediget faktaunderlag *Vattenprogram för Stockholm 2000*, vilket är en förutsättning för att fatta realistiska beslut om åtgärder.

Synpunkter på några delmål i strategin

Delmål 1.1 d (Vid detaljplan och bygglov ska platsspecifika krav på dagvattenhantering för den aktuella recipienten skrivas in som en förutsättning för plangenomförandet). Stadsdelarna vill understryka betydelsen av detta mål. Hanteringen/reningen av dagvatten kan i högre utsträckning än i dag styras av detaljplaner. Formuleringarna "platsspecifika krav samt förutsättning för genomförandet" ställer större krav på byggföretag att i olika exploateringsprojekt finna lämpliga och kanske också nya lösningar för dagvattenhanteringen. Detta mål tillsammans med *1.2 a* (Dagvattnet ska skyddas mot förorening) borgar för att hanteringen av dagvatten i framtiden kommer att inriktas mot rening i betydligt högre utsträckning än idag.

Delmål 1.5 (Balansen i grundvattennivån ska upprätthållas).

Stadsdelsförvaltningarna anser att målet är något otydligt formulerat angående vilken vattennivå som avses. Målet behöver förtydligas.

Delmål 2.4 (Befintliga småbåtshamnar och vinteruppläggningsplatser ska bevaras).

Stadsdelsförvaltningar anser att det kan finnas lokala synpunkter på vinteruppläggningsplatser och att det därför ska vara en rekommendation men inte ett krav att de ska bevaras.

Delmål 2.5 (Fiskemöjligheter ska bevaras och förbättras).

Det är positivt att man vill bevara och förbättra fiskemöjligheterna som en del av stadens rekreativa värden. Det kräver dock kontinuerliga kontroller av gifter i fiskar och kräftor, då dessa djur inplanteras i vissa fall i sjöar med kraftigt förorenade bottensediment. Överväganden bör också göras om utsättning och fiske ska ske i de mest förorenade sjöarna. Undersökningar behöver också göras vilka konsekvenser det blir av att inplanterad fisk blandas med det vilda beståndet.

Delmål 2.6 (Exploatering av obebyggda mark- och vattenområden ska kompenseras med likvärdig natur i närområdet).

Stadsdelarna önskar en tydligare formulering för att uppmärksamma vikten av att ett vattenområde som exploaterats kompenseras med likvärdiga kvaliteter inom samma område och till samma recipient. Delmålet föreslås få följande ny formulering:

”Exploatering av vattenområden ska kompenseras med likvärdiga kvaliteter inom samma vattenområde”.

Förvaltningens synpunkter

Synpunkter rörande Norrmalms stadsdelsområde

Norrmalms stadsdelsområde påverkar som tillrinningsområde följande vattenområden: Brunnsviken, Klara Sjö, Riddarfjärden samt Saltsjön. Dessa tillförs föroreningar främst genom dagvattnet men har även historiska föroreningar från miljöfarlig verksamhet. Större delen av landområdet som gränsar till vattnet är kajområde och består av hårdgjorda ytor. Förvaltningens entreprenör utför strandskoning endast längs en strandremsa vid Brunnsviken (Bellevue) och vid Klara Sjö (Blekholsstranden). Vattnen trafikeras samtliga livligt av båttrafik. Kajerna där båtarna lägger till vid Riddarviken och Nybroviken är hamnområde och sköts av Stockholms Hamnentreprenad AB. Vid Brunnsviken disponerar båtklubbar större delen av stranden.

Förvaltningen har begränsad rådighet över åtgärder för att uppnå god ekologisk status för vattenområdena. Förvaltningen ser därför mycket positivt på ett processorienterat arbetssätt med bred förankring i och kompetens från stadens förvaltningar och bolag och med samarbete med andra berörda kommuner. Förvaltningen vill poängtera betydelsen av ett fortsatt samlat arbete i projektgruppen för Stockholms sjöar och vattendrag och att en styrgrupp med högre chefstjänstemän bildas över förvaltnings- och bolagsgränser. Förvaltningen finner det också lämpligt att miljö- och hälsoskyddsnämnden har ett fortsatt samordningsansvar.

Förvaltningen anser att strategiarbetet resulterat i realistiska åtgärder, vilka förvaltningen kan ställa sig bakom. Om insatserna leder till ökade driftskostnader för förvaltningen kan dessa inte inrymmas inom förvaltningens nuvarande budgetramar. Det är därför viktigt att ekonomiska medel avsätts för att möjliggöra genomförandet av åtgärderna.

Förvaltningen är imponerad av den gedigna kunskapssammanställningen (Vattenprogram för Stockholm 2000), som utgör underlag för förslaget till strategi. En viktig uppgift för förvaltningen är att kommunicera faktaunderlaget med stadsdelens innevånare för att på längre sikt uppnå ett hållbart livsmönster.

Detta kan ske i lokala Agenda 21 projekt i samarbete med fackförvaltningar och bolag.

Förvaltningen medverkar också i projekt vars syfte är att arbeta för alternativa transporter och resor som inte belastar miljön. Annat Agenda 21 och miljöarbete är gårdsutveckling vilket bl. a. kan innebära att i gårdsmiljö arbeta för lokalt omhändertagande av dagvatten.

Genom att i upphandling av skötseln av parker och gator i stadsdelsområdet ställa miljökrav på bl. a fordon, drivmedel och maskinvård kan föroreningar till dagvattnet minskas.

Den av förvaltningen upphandlade entreprenören tippar vintertid snömassor i Riddarfjärden och dispens för detta har beviljats av Naturvårdsverket till den 1 maj 2006. Dispensen gäller dock högst en tredjedel av den totala mängden snö. Det är därför angeläget att finna lämpliga platser för snöupplag men även utreda alternativ till dumpning. För detta ansvarar gatu- och fastighetskontoret men förvaltningen anser att arbetet bör ske i nära samarbete med såväl miljöförvaltningen som berörda stadsdelsförvaltningar i innerstaden.

Förvaltningen anser att fågelmatning vid Strömmen ska fortsätta vintertid.

Förvaltningen har inte stött på några problem med avfall från klubbarna i samband med skötseln av anslutande parkmark. Kontakt bör tas med båtklubbarna vid Brunnsviken för att diskutera hur omhändertagande av avfall kan förbättras.

Bilaga

Strategi för Stockholms vattenarbete 2004-2015

(utdelad till nämndens ledamöter och ersättare vid föregående sammanträde 2004-06-23)